

1.8.2024

TOIMINTASUUNNITELMA
2024–2025
Simpukat, Klamilan päiväkoti
Virolahden kunnan varhaiskasvatus

1.8.2024

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Virolahden kunnan varhaiskasvatussuunnitelma tehdään koko yhteistyöaluetta koskevana ja se on yhteinen varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa. Virolahden kunnassa varhaiskasvatuksen toimintamuodoista toteutuu päiväkodissa annettava varhaiskasvatus. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta jokainen päiväkotiryhmä laatii erillisen, konkreettisemmän toimintasuunnitelman kullekin toimintavuodelle (1.8. alkava ajanjakso) syyskuun loppuun mennessä. Asiakirjat, jotka sisältävät salassa pidettävää tietoa säilytetään lukollisissa kaapeissa. Lapsen salassa pidettävien tietojen siirtäminen ja vaihtaminen varhaiskasvatuksen sisällä tapahtuu henkilöstön keskinäisissä tiedonsiirtopalaverissa.

Varhaiskasvatus on keskeinen osa lapsen kasvun ja oppimisen polkua. Varhaiskasvatus luo pohjan elinikäiselle oppimiselle. Lapset tuovat mukanaan varhaiskasvatukseen aiemman elämäkokemuksensa, jossa merkittävänä tekijänä ovat huoltajien ja lasten väliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tärkein tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde lapseen ja perheeseen. Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö ja yhteiset kasvatukselliset tavoitteet tuovat lasten elämään turvallisuutta ja jatkuvuutta.

Lapsuuden merkityksen ymmärtäminen sekä tietämys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovat pedagogisen toiminnan perusta. On tärkeää tuntea jokainen lapsi ja huomioida hänen henkilökohtaiset tarpeensa yksilöllisesti osana ryhmää. Lapsen tunteminen ja luottamuksen rakentaminen edellyttävät henkilöstön pysyvyyttä.

Virolahden kunnan varhaiskasvatussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, oppimisen ilo, lapsen etu, lapsen tuki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen.**

1.8.2024

1.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen yksikössä (kuvaus yksiköstä ja sen varhaiskasvatusmuodoista)

Klamilan päiväkodissa on kolme varhaiskasvatusryhmää. Alle 3-vuotiaiden ryhmä Simpukat, 3–4-vuotiaiden ryhmä Meritähdet sekä 5–6-vuotiaiden ryhmä Meduusat, jossa järjestetään myös esiopetusta. Päiväkoti on avoinna klo 6.15–17 lasten varhaiskasvatusaikojen mukaan.

Simpukoissa lapset ovat iältään 0–3-vuotiaita. Simpukoiden ryhmän koko on syyskuun alusta alkaen kahdeksan lasta. Marraskuussa ryhmän lapsiluku lisääntyy.

Simpukoiden henkilökunta:
 Varhaiskasvatuksen opettaja Jaana Kuntsi
 Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Kati Yliaho

2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri ja pedagogisen toiminnan suunnittelu sekä toteuttaminen

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muovautunut yhteisön tapa toimia ja se rakentuu yksilöiden välittömässä vuorovaikutuksessa. Koska toimintakulttuuri on sidoksissa aikaan ja paikkaan, sille on ominaista jatkuva muovautuminen. Tästä johtuen toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti vastaamaan sekä valtakunnallisen että paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita ja päämääriä. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen varhaiskasvatus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena itsenään. Toimintakulttuurin keskiössä on lapsen etu.

Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön suunnittelema toiminta täydentävät toisiaan.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka rakentuu muun muassa

- arvoista ja periaatteista
- työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta
- oppimisympäristöistä ja työtavoista
- yhteistyöstä ja sen eri muodoista

1.8.2024

- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä sekä lasten ja henkilöstön hyvinvoinnista
- henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisotteesta
- johtamisrakenteista ja käytännöistä
- toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti ja se liittyy kokonaisvaltaisesti pedagogisen toiminnan toteuttamiseen. Inklusiivinen toimintakulttuuri edistää lasten osallisuutta ja oppimista ja vastaa kaikkien lasten erilaisiin tarpeisiin. Jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksien ja myönteisten oppimiskokemusten avulla yhdessä vertaistensa kanssa. Lapsille tarjotaan sopivia oppimisen haasteita, ja heille turvataan tarvittava tuki (luku 5). Joka syksy toimintavuoden alkaessa tehdään lapsiryhmissä systemaattista ja monipuolista havainnointia, jotta opitaan tuntemaan ryhmä ja siinä toimivat lapset sekä sitä kautta heidän vahvuutensa ja toisaalta tarpeensa. Läpi toimintavuoden jatkuva havainnointi on keskeistä, jotta lasten muuttuviin tarpeisiin ja tilanteisiin pystytään vastaamaan lapsen näkökulmasta yksilöllisesti. Myös oppimis- ja toimintaympäristöjä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä lasten kanssa heille sopiviksi.

Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteuttamisen edellytyksenä on laadukas pedagoginen ja erityispedagoginen osaaminen ja toiminta, tästä huolehdimme säännöllisellä sisäisellä ja ulkoisella kouluttamisella. Tärkeää on myös huolenpito lasten hyvinvoinnista sekä henkilöstön sitoutuminen inklusion periaatteisiin. Inklusiivisen toimintakulttuurin toteuttaminen edellyttää inklusion johtamista, kehittämistä ja toteutumisen arviointia.

Seuraavaksi varhaiskasvatustiimin toimintaa tarkastellaan pedagogisen ymmärryksen portaiden kautta: **Mitä - Miten - Miksi?**

2.1 Varhaiskasvatuksen keskeisimmät arvot ryhmän toiminnassa (MITÄ?)

Lapsen edun ensisijaisuus näkyy Simpukoiden jokapäiväisessä toiminnassa. Lapsiin luodaan lämmin ja turvallinen vuorovaikutus olemalla läsnä ja puhumalla lapsille lempeästi. Lapset pääsevät aina halutessaan syyliin ja tarvittaessa heitä lohdutetaan. Lasten sanattomat viestit, ilmeet ja eleet huomioidaan silloin, kun lapsi ei osaa vielä puhua. Aito läsnäolo on erityisen tärkeää ja tähän asiaan

1.8.2024

kiinnitetään huomiota päivittäin. Annetaan aikaa jokaiselle lapselle tämän yksilölliset tarpeet huomioiden. Arjessa keskitytään onnistumisen kokemuksiin ja kiireettömyyteen. Lasten kiinnostuksen kohteet ja leikkialoitteet huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Toiminta on joustavaa ja muokattavissa esimerkiksi lasten vireystilan mukaan.

Lapsuuden itseisarvon tukeminen jokapäiväisessä toiminnassa on tärkeää. Jokainen lapsi on yhtä arvokas ja hänellä on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi sekä omana itsenään että ryhmän jäsenenä. Simpukoissa on tärkeää avoin ja toisia kunnioittava vuorovaikutus.

Yksi toimintaamme ohjaava arvo on ihmisenä kasvaminen. Henkilöstö ohjaa ja opettaa lapsille hyviä tapoja, ja positiivista suhtautumista muita ihmisiä kohtaan. Tätä tapahtuu päivittäin arkisissa tilanteissa, kuten leikin yhteydessä. Leikki onkin yksi keskeisin työtapamme Simpukoissa. Aikuinen on fyysisesti ja psyykkisesti mukana leikeissä osallistuen ja sanoittaen leikkiä, tilanteita ja tunteita. Lapsella on oikeus leikkiä ja oppia sekä iloita oppimastaan, ja sitä kautta rakentaa käsitystä itsestään. Kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa tai keneltäkään.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo näkyvät Simpukoiden toiminnassa mahdollisuuksina. Lapsilla on mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Jokaista lasta kohdellaan yksilönä, lasta kunnioittavaa ja sukupuolisensitiivistä ilmapiiriä luoden. Tuemme myös perheiden monimuotoisuutta. Henkilöstö suhtautuu avoimesti ja kunnioittavasti monimuotoisiin ja erilaisiin perheisiin sekä perhetilanteisiin. Lasten perheidentiteettiä tuetaan, että jokainen voi kokea oman perheensä arvokkaaksi ja tärkeäksi.

Simpukoiden toiminnassa huomioidaan myös terveellinen ja kestävä elämäntapa. Terveellinen ravinto, riittävä lepo ja liikunta edesauttavat lasta voimaan hyvin. Kunnioitamme jokaisen lapsen yksilöllistä unen tarvetta ja mahdollistamme pienimmille aamupäiväunet tarvittaessa. Kiinnitämme joka päivä huomiota arkiliikunnan toteutumiseen. Hyödynnämme toiminnassamme lähiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia kuten metsää, VPK:n kenttää ja koulun pihaa/peliareenaa. Tutustumme luontoon ja lähiympäristöön retkeilemällä viikoittain. Retkillä pysähdytään, ihmetellään, katsellaan ja tutkitaan yhdessä lasten kanssa ympäristöä ja ympäröivää luontoa sekä sen monimuotoisuutta. Metsä on meille tärkeä oppimisympäristö. Jokaisen oikeudet huomioiden keräämme luonnonmateriaaleja askarteluun ja muuhun toimintaan. Simpukoissa myös kierrätetään maitotölkit ja uusiokäytetään tavaraa esimerkiksi askarteluissa.

1.8.2024

Simpukoiden ryhmässä toteutetaan positiivista pedagogiikkaa hymyä ja huumoria unohtamatta. Lähestymme lasten toimintaa ilon ja hyvän kautta ja keskitymme tukemaan lasten vahvuuksia. Huomaamme ja nostamme sekä yksilön että ryhmän onnistumisia ja näytämme sen konkreettisesti (taputukset, peukku ylös, sanallinen kehuinen).

1.8.2024

Yhteistyö perheiden kanssa on tärkeää. Huoltajien kanssa keskustellessa saamme arvokasta tietoa lapsesta ja siitä, kuinka lapsi on tottunut toimimaan erilaisissa tilanteissa. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa Simpukoiden toiminnan suunnitteluun omien mahdollisuuksiensa ja voimavarojensa mukaan. Huoltajien ajatuksia ja toiveita kuunnellaan päivittäisissä kohtaamisissa ja vasukeskusteluissa.

2.2 Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen toiminta (MITÄ?)

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltuen tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu ja oikea-aikainen aikuisen toiminta on tärkeää kiusaamisen ehkäisyssä. Päivittäiset hetket lapsiryhmässä sisältävät paljon mahdollisuuksia tunnetaitojen harjoitteluun. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opettelemme mm. leikeissä, kirjoja lukemalla ja pelejä pelaamalla.

Harjoittelemme mm. miten kavereihin saa koskea silittämällä ja ettei toisen kädestä saa ottaa luvatta mitään. Tärkeää on harjoitella myös erilaisten ihmisten kanssa toimimista ja tunteiden tunnistamista. Ryhmän aikuiset ovat mallina ja sanoittavat tilanteita ja tunteita käyttäen myös ilmeitä ja eleitä. Lapset oppivat tunnetaitoja kokemalla ja seuraamalla ympärillä olevien ihmisten reaktioita. Aikuinen on lähellä ja pitää huolta rajojen asettamisesta. Henkilöstö puuttuu tilanteisiin oikea-aikaisesti ja ennakoii tilanteita, jotka lapsi voi kokea häiritseväksi.

Kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa ei hyväksytä missään muodossa tai keneltäkään. Jos havaitsemme tilanteita, joissa näitä ilmenee, puutumme heti asiaan tilanteen ollessa käynnissä. Asiaa käsitellään lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden.

1.8.2024

2.3 Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (MITÄ?)

Lain mukaan **tasa-arvolla** tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvoilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

Lain mukaan **yhdenvertaisuudella** tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee myös varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.*
- Tehdään vuoden välein osana lapsiryhmän toimintasuunnitelmaa.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmän ja toimipaikan toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Kiinnitä huomio etenkin: vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

1.8.2024

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee varhaiskasvatuksen järjestäjän piirissä olevaa esiopetusta.*
- Suunnitelma siitä, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin, miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa ja millaisia toimenpiteitä toimipaikassa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa, lapsilla ja huoltajilla tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.

1.8.2024

<p>Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325)</p> <p>1. Suunnittelu (syksyn tiimisuunnittelu) Prosessin vaiheiden suunnittelu:</p>
<p>2. Milloin ja miten selvitystä on tehty? Mitä asioita selvityksessä nousi esiin? (syksy)</p> <p>Syksyn tiimisuunnittelussa elokuun alussa keskustelimme Simpukoiden ryhmähengen luomisesta. Ryhmän aikuiset vaihtuivat edellisvuodesta. Lisäksi uusia lapsia oli tulossa ryhmään syksyn aikana. Yhteisten pelisääntöjen ja ryhmähengen luominen heti alussa koettiin tärkeäksi. Aikaa on varattava toinen toisiimme tutustumiseen. Koska ryhmän lasten ikähaitari on 1–3 vuotta, on tärkeää, että jokainen saa ryhmässä olla oma itsensä tiedoiltaan ja taidoiltaan.</p>
<p>3. Kehittämistoimenpiteet (kevät) Kehitettävä teema: Simpukoiden ryhmähengen luominen Tavoite: saada ryhmä ”puhaltamaan yhteen hiileen” ja kannustamaan toinen toisiaan sekä ryhmän jäsenien huomioiminen positiivisessa hengessä</p>
<p>4. Arviointi (kesä) Arvioinnin aikataulu, vastuhenkilöt, milloin arvioidaan, mitä tuloksia arviointi tuotti?</p>
<p>2.4 Lapsen aktiivista toimijuutta tukeva ja osallisuuden mahdollistava vuorovaikutus ja toimintakulttuuri (MITEN?)</p> <p>Pieni lapsi on aktiivinen toimija ja osallistuja. Hän on yleensä utelias ja kiinnostunut kaikesta ympärillään olevasta. Uteliaisuutta vahvistetaan ja tuetaan antamalla aikaa ja tarjoamalla erilaisia mahdollisuuksia tehdä asioita. Kasvattajan rooli on mahdollistaja.</p> <p>Erityisesti uusien lasten ryhmään tulon myötä kiinnetään huomiota ryhmäytymiseen. ”Me Simpukat”- hengen luominen on tärkeää. Kannustetaan kaveria kehumalla ja taputuksin. Jumpalla meillä on käytössä alkuleikkinä Kannustus-piiri, jossa jokainen lapsi huomioidaan tärkeänä ryhmän jäsenenä. Positiivinen palaute koko ryhmälle luo hyvää henkeä.</p> <p>Simpukoissa keskitytään korostamaan lapsen oikeutta leikkiin. Lapsella on oikeus leikkiä, oppia leikkien ja iloita oppimastaan. Varhaiskasvatuspäivien aikana tapahtuvat leikki-ilanteet tukevat</p>

1.8.2024

samalla lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Leikkitilanteet pienryhmissä tukevat myös lasten ryhmäytymistä.

Simpukoissa lapsia kannustetaan yrittämään ja kokeilemaan itse. Henkilöstö auttaa ja tukee tarvittaessa. Kannustetaan ja iloitaan pienistäkin onnistumisista koko ryhmän voimin. Lapsille annetaan myös mahdollisuus yrittää ja erehtyä. Mahdollisten pettymysten hetkellä lasta tuetaan.

Simpukoissa toimimme inklusion periaatteiden mukaisesti. Kaikkia lapsia koskevat samat oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, osallisuus ja yhteisöllisyys. Kaikki lapset hyväksytään sellaisina kuin ovat ja luodaan turvallinen ilmapiiri ihan jokaiselle. Sama pätee myös lasten huoltajiin.

Osallisuuden toteutuminen edellyttää kasvattajalta aitoa läsnäoloa ja aikaa olla lapsen kanssa, jotta hän voi tehdä havaintoja lasta kiinnostavista asioista ja lapsen aloitteista. Oppimisympäristö rakennetaan lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Tavaroita ja asioita on lapsen saatavilla ja niitä vaihdellaan aika ajoin. Kaapeissa ja laatikoissa on kuvia, jotka kertovat tavaroiden sijainnin. Jos lapsen toivetta ei juuri sinä hetkenä voi toteuttaa, pidetään se mielessä ja palataan siihen toisena ajankohtana.

Opetukselliset, kasvatukselliset ja hoidolliset toimintatavat näkyvät arjen tilanteissa päivittäin joko lapsen kanssa kaksin tai pienryhmissä. Tällaisia tilanteita ovat mm. leikit, pukemiset, ruokailut ja wc-käynnit. Tilanteissa voidaan käyttää menetelminä lauluja, loruja, kuvia, keskusteluja, sanojen toistoa, draamaa jne.

Viikoittain käymme koulun salissa jumpalla.

1.8.2024

Tutustumme myös erilaisiin kädentaitoihin ja tapoihin tehdä taidetta.

2.5 Pedagogisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen toimintatavat (MITEN?)

Pedagogisen toiminnan suunnittelun tavoitteena on edistää lapsen oppimista ja osaamista. Eri asioiden oppimisen kannalta on tärkeää tunnistaa lapsen herkkyyksikaudet. Puheen- ja kielenkehityksen tukeminen on Simpukoissa yksi tärkeimmistä asioista. Tärkeitä menetelmiä siihen ovat mm. vuorovaikutteinen kirjan lukeminen pienryhmissä, loruttelu, riimittely, sanojen toistaminen, asioiden ja esineiden nimeäminen, kuvien katsominen ja niistä kertominen. Erilaiset pelit ja lelut soveltuvat hyvin asioiden nimeämiseen ja sanojen oppimiseen.

Simpukoilla on käytössä Tinyapp -sovellus. Huoltajat näkevät sovelluksesta kuvia ja videoita lapsen päivästä ja Simpukoiden toiminnasta. Kuvateksteissä pyritään avaamaan toiminnan pedagogiikkaa. Sovelluksessa pystyy myös seuraamaan oppimisen alueiden toteutumista. Eri oppimisen alueet otetaan huomioon toiminnan suunnitteluvaiheessa ja pyritään toteuttamaan niitä monipuolisesti viikoittain.

Säännöllisissä tiimipalaverissa arvioidaan ryhmän toimintaa. Tiimipalaverissa käytetään apuna tiimipalaverin muistiopohjaa, johon kirjataan mahdollisesti jo etukäteen mieleen tulleita ja palaverissa käsiteltäviä asioita. Muistio on nähtävillä Simpukoiden kansiossa.

1.8.2024

Ryhmävasu on tärkeä arvioinnin ja kehittämisen väline. Ryhmävasu pohjautuu lasten vasuihin ja niihin kirjattuihin tavoitteisiin. Ryhmävasusta nostetaan esiin koko ryhmän yhteisiä tavoitteita, joihin kiinnitämme huomiota toiminnan suunnittelussa.

Simpukoiden tiloja on muokattu ja niistä on luotu leikkiin houkuttelevia. Erilaisille leikeille on luotu erilaisia selkeitä leikkipaikkoja ja tiloja on jaettu pienemmiksi leikkialueiksi. Kaikki lelut eivät ole koko ajan saatavilla vaan niitä vaihdellaan lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan. Aikuisen tehtävä on varmistaa, että jokainen lapsi pääsee mukaan leikkiin. Aikuinen on leikissä antamassa mallia, mutta myös rohkaisemassa lasta ja tarttumassa lasten ideoihin. Pienten ryhmässä aikuisen läsnäolo leikkutilanteissa on erityisen tärkeää oppimisen kannalta. Leikit pienryhmissä esim. kahden lapsen kanssa antavat leikkirauhan. Ryhmän muut lapset voivat esim. ulkoilla silloin kun toiset jäävät leikkimään sisälle. Ryhmän vanhimpia lapsia tuetaan rinnakkaisleikin kautta yhteisleikkiin.

2.6 Pedagoginen oppimisympäristö (MITEN?)

Simpukoissa pedagoginen oppimisympäristö luodaan niin, että lapsille on rakennettu selkeät strukturoidut leikkialueet, esimerkiksi nukke- ja kotileikki sekä autoleikki. Leikkialueita on rajattu huonekaluilla ja sisustamalla aluetta leikin teemaan sopivaksi.

Simpukoiden seinille on luotu erilaisia maisemapohjia, joihin voidaan laittaa esille lasten omia taideteoksia, sekä ryhmän teemaan liittyviä asioita.

1.8.2024

Simpukoissa lapsilla on käytössä eläinkuvalliset nimikortit, jotka toistuvat kaapeissa, eteisessä ja vessassa. Pienten lasten on helpompi oppia tunnistamaan oma eläin ja näin lapset oppivat tunnistamaan itse missä omat tavarat ovat.

2.7 Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi - on jokaisen tiiminjäsenen vastuulla (MIKSI?)

Lapsia havainnoidaan arjessa päivittäin ja havainnot kootaan havainnointivihkoon. Havainnot käytetään esimerkiksi toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa sekä vasujen laatimisen tukena.

Pedagogista dokumentointia toteutetaan päivittäin kuvaamalla ja videoimalla lasten toimia sekä lähettämällä niitä vanhemmille TinyAppin kautta tekstien kera. Kuvaamisessa käytetään ryhmän puhelinta sekä tablettia. Lapset pääsevät myös itse kuvaamaan aikuisen avustamana. Kuvia katsotaan yhdessä lasten kanssa ja lapset saavat tunnistaa kavereitaan kuvista sekä kertoa mitä on tehty (oman osaamisen mukaan).

Simpukoissa tehdään syyskauden sekä kevätkauden loppuksi jokaiselle lapselle omat laminoidut "kuvasivut" kauden toimista. Kuvasivulta löytyy kuvia lapsista kauden ajalta, sekä pieniä tekstinpätkiä tehdyistä asioista. Sivut laminoidaan, jotta lapset voivat itse katsella niitä.

2.8 Toiminnan pedagoginen tavoitteellisuus (MIKSI?)

Ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja käy vasukeskustelut huoltajien kanssa. He saavat etukäteen ennen keskustelua kotiin lomakkeen, jossa on keskustelussa käytäviä kysymyksiä vastattavaksi. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu tarvittaessa vasukeskusteluihin, esimerkiksi tuen lasten vasuissa.

Lasten vasuissa selvitetään lapsen vahvuudet ja mielenkiinnonkohteet. Niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa. Vasukeskustelujen jälkeen asetetut tavoitteet kirjataan myös ryhmävasuun yhteiseksi työkaluksi tiimille. Se sisältää toiminnalle asetetut tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Ryhmävasun tavoitteet ja menetelmät muuttuvat kauden aikana, koska pienten ryhmässä oppimista tapahtuu koko ajan.

Viikkosuunnitelmat tehdään pedagogisuus edellä, mietitään mitä toimintaa tarvitsemme viikoittain, jotta vasujen tavoitteet täyttyisivät ja toteutuisivat.

3. Arviointi ja kehittäminen

Kehittämisen keskeisinä elementteinä pidetään henkilöstön jatkuvaa itse arviointia ja perheiltä saadun palautteen hyödyntämistä. Henkilöstöä kannustetaan jatkuvaan toiminnan, yhdessä sovittujen tavoitteiden ja työtapojen pohdintaan ja arviointiin. Oppiva yhteisö on toimintakulttuurin ydin ja sen omaleimaisuutta kuvaa avoimuus ja keskustelevaisuus. Keskustelemme ja arvioimme toimintatapojamme säännöllisesti: mitä teemme, miten teemme ja miksi teemme, kuten teemme? Toimintamme on pedagogisesti perusteltua. Havainnoinnin avulla tarkastelemme työtapojamme

1.8.2024

jatkuvasti, ja tarvittaessa muutamme niitä periaatteita ja tavoitteita vastaavaksi. Rakentavassa hengessä annettu palaute sekä kannustus ja avunanto toinen toisillemme, luovat puitteet hyvälle kasvu- ja toimintaympäristölle. Pyrimme välttämään kaavoihin kangistumista oman toiminnan arvioinnin ja tutkiskelun lisäksi, esimerkiksi työskentelemällä eri ryhmissä ja päiväkodeissa tai ottaen toisen ryhmän lapsia mukaan oman ryhmän toimintaan.

Varhaiskasvatuksessamme on käytössä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma, ryhmävasu, joka on osa ryhmien pedagogista toimintasuunnitelmaa. Ryhmävasuun kirjataan toiminnan tavoitteet lapsikohtaisesti yksilöllistettyinä sekä toimintatavat, joilla tavoitteisiin pyritään. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan Virolahden kunnassa monitasoisesti. Kehittämistyössä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa sekä erilaisia pedagogisia innovaatioita ja toiminnallisia menetelmiä. Kiireettömälle pedagogiselle arvioinnille, suunnittelulle ja yhteiselle pohdinnalle järjestetään aikaa säännöllisesti. Havaintojen läpi käymisen, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun mahdollistavia rakenteita Virolahden kunnan varhaiskasvatuksessa ovat:

- päiväkotien erilliset tiimi- ja työyhteisöpalaverit
- varhaiskasvatuksen johtoryhmän kuukausittaiset palaverit
- vuosittaiset koko henkilöstön suunnittelu- ja arviointitapaamiset sekä kehittämisillat
- moniammatilliset yhteistyö- ja kehittämispalaverit sekä
- kehityskeskustelut

3.1 Toiminnan arvioinnin ja suunnitelmallisuuden toteutuminen ryhmässä (lasten ja huoltajien osallisuus)

Uuden kauden alussa jokaisella tiimillä on oma suunnittelu-aika. Tällöin laaditaan tiimisopimus ja käydään lapsi lasten asioita sekä mietitään ryhmän toimintaa ja käytäntöjä. Kerran viikossa toimintaa suunnitellaan ja arvioidaan tiimipalaverissa. Päiväkodin johtaja osallistuu myös osaan palavereista. Tiimipalaverissa käsitellään ajankohtaiset asiat, suunnitellaan tulevaa toimintaa ja arvioidaan mennyttä. Palaverissa katsotaan yhdessä raamit seuraavan viikon toiminnalle. Ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja tekee tarkemmat päiväsuunnitelmat yhdessä puhuttujen asioiden ja vasujen tavoitteiden pohjalta.

1.8.2024

Simpukoiden tiimissä suullista arviointia tapahtuu päivittäin. Keskustellaan mikä päivässä sujui ja mihin pitää jatkossa kiinnittää enemmän huomiota.

Sekä syys- että kevätkauden lopulla pidetään koko tiimin arviointipäivät, joissa käydään läpi tiimisopimus ja arvioidaan kauden toimintaa. Vanhemmilla on vähintään joka toisen toimintakauden päätteeksi mahdollisuus täyttää asiakaskysely ja antaa sitä kautta palautetta.

Jokapäiväisissä tuonti- ja hakutilanteissa keskustellaan huoltajien kanssa päivän kuulumisista ja huoltajilla on mahdollisuus kertoa omista toiveista ja ajatuksistaan. Huoltajien on mahdollisuus saada mielipiteensä kuuluviin myös vanhempainillassa ja vasukeskusteluissa. Tänä syksynä järjestetään koko päiväkodin yhteinen, yhdistetty olympialais- ja vanhempainilta.

4. Yhteistyö ja lapsen vasuprosessi

Varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyö lapsen huoltajan kanssa pohjautuu ajatukseen siitä, että jokainen lapsi on yksilö ja jokaisen lapsen oikeus on saada oman kehityksensä sekä tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa on tärkeää aloittaa vuoropuhelu perheen kanssa, vanhemmat ovat lapsensa parhaat asiantuntijat.

Varhaiskasvatushenkilöstöllä on puolestaan koulutuksen ja kokemuksen antama ammatillinen tieto ja osaaminen. Avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus antavat parhaat edellytykset sujuvalle yhteistyölle. Kasvatusyhteistyössä henkilöstö tukee perhettä heidän kasvatustehtävässään niin, että kummankin osapuolen asiantuntemus yhdistyy lapsen edun toteutumiseksi.

Kasvatusyhteistyö laajenee silloin, kun lapsi tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan tukea. Tällöin mukana yhteistyössä ovat alusta alkaen varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja mahdolliset muut eri asiantuntijatahot päiväkodin ulkopuolelta. Luottamuksellinen ilmapiiri ja vanhempien osallisuus korostuvat tällaisissa haastavissa tilanteissa. Kiireettömyys ja aito, aktiivinen kuuntelu viestivät vanhemmalle, että heidän näkökulmiaan arvostetaan ja niillä on merkitystä.

Virolahden kunnassa perheille tarjotaan mahdollisuus työntekijän tutustumiskäyntiin perheen kotona ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Lisäksi perhe voi käydä lapsen kanssa tutustumassa päiväkotiin lapsen tarvitseman määrän, jotta aloituksesta tulisi lapselle mahdollisimman positiivinen

1.8.2024

kokemus. Arjen keskustelut ja kohtaamiset ovat kasvatusyhteistyössä tärkeitä luottamusta rakentavia palasia.

Virolahden kunnassa varhaiskasvatusryhmien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyö on jatkuvaa ja säännöllistä, jotta mahdollinen tuen tarve kehityksen eri osa-alueilla havaittaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa teemme yhteistyötä myös muun muassa puheterapeuttien, toimintaterapeuttien, AAC- ohjaajien (puhetta tukeva ja korvaava kommunikointi), lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lastensuojelun kanssa tehtävä monialainen yhteistyö voi olla joko ennalta ehkäisevää tai osana korjaavaa perhetyötä.

Lapsen vasun laatimisesta vastaa ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja, tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsen vasun lähtökohtana ovat lapsen etu sekä lapsen vahvuudet ja tarpeet. Vasun tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle ja ne laaditaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen ja sen jälkeen kunkin toimintavuoden alussa. Lapsen vasu arvioidaan jokaisen toimintavuoden lopussa sekä aina tarvittaessa. Lapsen vasuun kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat pedagogiset tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa kuvataan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot ja näkemykset lapsen kehityksestä ja oppimisesta sekä ryhmässä toimimisesta.

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja lapsen vasun laadinta prosessi

Yhteistyö huoltajien kanssa alkaa jo ennen kuin lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa. Kunkin perheen kanssa sovitaan tutustumiskäynneistä. Huoltajat tietävät ja tuntevat lapsensa parhaiten ja sen, kuinka monta tutustumiskäyntiä tarvitaan. Simpukoissa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa avoimesti ja luottamuksellisesti. Luottamuksen rakentaminen on tärkeää heti alusta alkaen.

Arjessa lasten kuulumisia vaihdetaan päivittäin lasten huoltajien kanssa tuonti- ja hakutilanteissa. Huolehditaan myös, että tieto kulkee huoltajille asti, vaikka ryhmän oma aikuinen ei olisikaan vastaanottamassa tai luovuttamassa lasta. Tässä apuna on lappu, johon kirjataan ylös tietoja lapsen päivästä. Lappu annetaan illan viimeiselle työntekijälle, joka välittää tiedon eteenpäin lapsen hakijalle. Sama toimii myös muiden ryhmien kohdalla. Jokainen ryhmä huolehtii, että tieto lasten

1.8.2024

päivästä kulkee vanhemmille asti, joko suullisesti tai lapulla. Päivän aikana voimme myös lähettää yksittäiselle perheelle TinyApp- tai WhatsApp-viestillä kuulumisia lapsen päivästä.

Perheille lähetetään kuvia, videoita, tiedotteita ja tietoa päivän ja viikon tekemisistä TinyApp-sovelluksen kautta viikoittain. Huoltajat voivat kommentoida päivityksiä suoraan TinyAppiin. Simpukoilla on myös käytössä Simpukoiden huoltajien oma WhatsApp -ryhmä, joka on matalan kynnyksen ryhmä huoltajien ja ryhmän aikuisten välillä. Ryhmässä voidaan esittää kysymyksiä, lähettää tiedotteita, lähettää tietoa esimerkiksi viikko-ohjelmasta tai tulevista tapahtumista, tai ihan vaan keskustella mieltä askarruttavista asioista yhteisesti. Huoltajat ovat olleet tyytyväisiä, että on Tinyappin lisäksi toinen kanava viestimiseen.

Ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja käy vasukeskustelut vanhempien/huoltajien kanssa. He saavat etukäteen ennen keskustelua kotiin lomakkeen, jossa on keskustelussa käytäviä kysymyksiä vastattavaksi. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu tarvittaessa vasukeskusteluihin, esimerkiksi tuen lasten vasuissa.

Tieto vasukeskustelujen sisällöistä päivittyy myös ryhmän muille työntekijöille yhdessä keskustelemalla tiimipalaverissa ja käymällä vasulomake läpi. Otetaan aikaa keskusteluille esimerkiksi ulkoilu- tai lepoaikaan.

4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Tällä toimintakaudella on tarpeen mukaan mahdollista konsultoida varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Lisäksi tuen toteutumista päiväkodissa mahdollistaa kahtena päivänä viikossa varhaiskasvatuksen resurssiopettaja Leena-Maria Häsä.

Yhdessä-tiimi on moniammatillisen yhteistyön muoto. Jos henkilökunnalla nousee huoli jostakin lapsesta ja lapsen huoltajilta on saatu lupa, voi lapsen asiassa ottaa yhteyttä tiimiin. Yhdessä-tiimin muodostaa perhe, neuvolan terveydenhoitaja, varhaiskasvatuksen työntekijä, perheneuvola ja varhaisen tuen perhetyö.

5. Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset saavat tuoda näkemyksiään ja ideoitaan esiin, näkevät ehdotustensa toteutuvan, neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avustuksella eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista. Koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia ja toimintaa järjestetään ympäri toimintakauden.

Kasvatusyhteistyö on myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Kauden aikana järjestämme yhteisiä tapahtumia, jotta perheet voivat verkostoitua ja tutustua toisiinsa paremmin, myös henkilöstö tulee tutummaksi. Tarjoamme vanhemmille jatkuvasti mahdollisuutta perustaa

1.8.2024

retkiryhmän, jonka tehtävänä on vastata erilaisista tapahtumista, retkistä, retkirahoista ja talkoista yhteisen varhaiskasvatuksen eduksi.

5.1 Miten lasten osallisuus otetaan huomioon, ryhmän teemat, juhlapäivät ja tapahtumat

Simpukoiden toimintakauden päätteemana on metsän eläimet. Toimintakauden aikana tutustumme tarkemmin ainakin karhuun, kettuun, jänikseen, hirveen ja lintuihin. Tutustumme eläimiin tarkemmin etsimällä niistä tietoja. Seuraamme netistä WWF:n Luontolivejä.

Vietämme Simpukoissa lasten syntymäpäiviä. Päivänsankari saa onnittelukortin ja -laulun sekä juhlakeinutukset. Sankari saa tuoda kotoa lempikirjan ja sitä luetaan yhdessä.

Seurakunnan työntekijät järjestävät toimintahetken n. kolme kertaa sekä syys- että kevätkaudella.

Tapahtumia syksyllä 2024:

Suomen luonnon päivä

Puunhalausviikko

Vanhempainilta 17.9.2024

Valtakunnallinen Puun päivä 27.9.

Lokakuussa kansainvälinen eläinten päivä/viikko

Satuviikko

Yhteinen joulujuhla/Tonttupolku Klamilan koulun kanssa 18.12.2024

Keväällä 2025:

Ystävänpäivä 14.2.2024

Lasten kulttuuriviikot

Pääsiäinen

Maailman luontopäivä

Maailman metsäpäivä

Vappujuhlat

Kevätretki

Kevätjuhla

Mahdollisesti Isovanhempienpäivä kevään aikana